

De Inspecteur bevestigend:
W. J. MEURS WICHERS.

De GEMEENTEBESTUUR van Zappemeer is voornemens, ten overstaan van den ondergetekenden Notaris, op Vrijdag den 2 Februarj 1893, des middaigs is 2 uur onder hoogere appèllatie openlijk een te vercoeden:

Het BOUWEN van een NIEUWE HOOFDSCHOOL met SCHOOLMEESTER-LEKEN voor 240 Leerlingen en ONDERWIJZERSWONING te Zappemeer, met

te wesen, ten Huize van den Verkoop, aan den Diepswal te Scheemda, alwaar,
op den Kantore van den Notaris, de Condiën in t'ijde te lezen sijn.

FRANKFORT den 19 Januarij.

Volgens een loopend gerucht, zoude tegen den aartsbisschop van Keulen een geregeld onderzoek, wegens hoog verraad, aangevangen worden.

De tegenwoordige winter in Rusland onderscheidt zich niet alleen door ongewoon vroege en strenge koude (de thermometer van *Fahrenheit* blijft tusschen 9 en 18 graden onder nul staan), maar ook door een volmaakt gebrek aan sneeuw, dat de gemeenschap tusschen het binnenland en Petersburg zeer moeilijk maakt.

Brieven van Konstantinopel, van den 27 December, melden, dat het daar zoo sterk vroom, dat reeds een gedeelte van de binnenhaven met ijs bedekt was.

Van den 20sten. Nadat in Hongarije *Sobri's* daden geëindigd zijn, had zich in de eenigzins open geworden wouden van het groothertogdom Posen een zekere *Frans Kottek*, of *Bereck*, gevestigd en naar hartelust met zijne guerrilla's brandschattingen geheven. De politie, echter, spoorde maanden lang dezen nieuwen, duidelijk aangewezen *Fra Diavolo* na, en overviel hem eindelijk in het dorp Bielauij bij eene zijner minnaressen. Vergeefs kijkt hij naar de beschermende Appenijen rond, vergeefs schiet hij zijn geweer op beide schirren af, het zijn geene Romeinsche, maar Pruisische; hem blijft geen ander uitweg dan de smalle trap naar den zolder van het huis over. Hier vindt hij eene zeissen en eenen hoop dakpannen, welke hij den hem naderende lieden op het hoofd werpt, zoodat zij gekwetst terug tuimelen. Intusschen verzamelen zich alle strijdbare mannen van het dorp, en *Frans Kottek* wordt in zijn eng verblijf ordelijk belegerd. Zes volle uren duurde de strijd; want een-igelijk, die de zolderopening nader, bekamt eenen houw met de scherpe zeissen, zoodat menig een zwaar verwond terug valt. Nu besluit men, zich van buiten eene bres te openen. Er worden stormladders aangevoerd, en met brandbaken rukten men dak en gevel van het huis neder. Nu schieten de beide, reeds zwaar gekwetste gendarmen op den, nu bloot staanden, roover aan, die nog steeds met zijne zeissen als een razende om zich henen hooft, en niet levend in de handen zijner vervolgers vallen wil. Eindelijk grijpt een hunner zijn geweer, legt aan, en jaagt den vermetelen bandiet eenen kogel door de kin, waarop deze neerstort, en terstond bemagtigd en geboeid wordt.

Van den 21sten. Omtrent de zending van den Pruisischen gevolmagtigde, den heer *von Bunsen*, bij den Pauselijken Stoel, zijn de geruchten zeer uiteenlopende.

Terwijl toch in sommige brieven verzekerd wordt, dat het Roomsche Hof, na het ontvangen van nadere inlichtingen wegens den toestand der Kerk in de Rijnprovincie, zijne inzichten aanmerkelijk gewijzigd heeft, en dat het aldaar voorgevallene tot geene opheffing van het concordaat of tot stremming der diplomatieke betrekkingen aanleiding zal geven, was het volgens andere berichten, den 10 dezer uit Italië gedagteekend, genoemden gezant nog niet gelukt in onmiddellijke onderhandeling met de Pauselijke Regering te treden, en vreesden sommigen, dat hij Rome onverrichter zake zoude moeten verlaten. Zelfs de staatssecretaris *Capaccini*, die vroeger met den heer *von Bunsen* zeer vertrouwelijk verkeerde, scheen hem nu te vermijden.

Men verzekert bij voortduring, dat de bisschop van Paderborn, *Frederik Clemens*, vrijheer *von Ledebur*, wiens trouw en gehechtheid aan Koning en Vaderland steeds algemeen erkend zijn, zich gewetenshalve verplicht heeft gerekend, de in Juli 1834 afgelegde verklaring, wegens het erkennen der geheime overeenkomst, tot wijziging der breve van Paus *Pius VIII*, weder te herroepen, en dat hij de daartoe betrekkelijke verklaringen naar Berlijn en Rome heeft opgezonden. Ook de bisschop van Münster, *Casper Maximiliaan*, vrijheer *von Droste Vischering*, zoude eene soortgelijke verklaring ingediend hebben. De allocutie van den Paus had tot dit besluit der beide prelaten aanleiding gegeven.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 19 Januarij.

Heden te half drie des namiddags, terwijl de werklieden bezig waren om eenen ingang onder de gewelven van de Koninklijke beurs daar te stellen, borsden de vlammen aldaar plotseling uit; dadelijk werden twee brandspuiten naar die plaats gebragt, en spoedig was men het vuur meester.

De escadrons kavallerie, naar Kanada gedestineerd, zullen zonder paarden vertrekken, en aldaar van andere paarden voorzien worden. Majoor *Biggs* is met zaakkundige personen vooruit vertrokken, om daarvoor te zorgen.

Den 16den zijn van Begeringswege mededeelingen aan het Parlement gedaan nopens Kanada, en is er eene wet ingediend, waarbij de constitutie van Beneden-Kanada wordt geschorst, en het bestuur opgedragen aan den gouverneur-generaal (lord *Durham*) met eenen raad. Deze wet is voor de eerste maal gelezen. Vervolgens is een adres aan de Koningin aangenomen, waarin gezegd wordt:

„aan H. M. ons diep leedwezen te betuigen, dat eene kwalijkgezinde partij in Kanada tot gewelddadigheden en dadelijken opstand was gekomen, met doel, om hare gehoorzaamheid aan de kroon op te zeggen; — aan H. M. ons geïnoogen te betuigen daarover, dat dit alles was te keer gegaan, niet minder door H. M. getrouwe onderdanen in Noord-Amerika, dan door H. M. krijgsmagt; en H. M. te verzekeren, dat, terwijl dit Huis steeds hereid is, om wezenlijke grieven te herstellen, wij onverwrikbaar besloten zijn ter ondersteuning van Hr. Ms. pogingen tot demping van opstand en herstel van rust.”

FRANKRIJK.

PARIJS den 19 Januarij.

Als wij bij de gedachte aan den brand van het Theatre Italien te Parijs, die aan de beide andere groote branden van de beurs te Londen en het Keizerlijk paleis te Petersburg voegen, onder welke onheilspellende voorboden opent zich dan het jaar 1838! Drie groote hoofdsteden slag op slag getroffen; en alle drie door dezelfde ramp!! Voor vier jaren deed de *cholera* zijne rondreis door Europa: dit jaar trekt de vernielende brand dit werelddeel door! Welke eene loopbaan van ongelukken is dan sedert 1830 voor de volken geopend.

In het jaar 1777 was een zekere heer *Gabriel Olivier Benedict Dumas* te Parijs overleden en had eene waarde van meer dan vijfendertig millioenen, meereendeels in grondeigendom, nagelaten. Daar zich geen erfgenaam vertoonde, verviel het ontzaggelijke vermogen aan den staat. Eerst korteling is het eenen zekeren *Gravillon de Marnant* voor zich en eene groote reeks van mede-erfgenaamen gelukt de bloedverwantschap voldingend te bewijzen; hij verlangt thans, dat de erfenis aan hem worde uitgeleverd. De geregtigden worden gezegd in eenen toestand te verkeeren, die aan ellende grenst. Hun vermeende bloedverwant was in 1754 gouverneur van Pondichery. Deze gewichtige regtszaak zal binnen weinige dagen in behandeling komen.

Te Lyon zijn 3 schildwachten, die aan den linker oever der Rhone eenen post bezetteden, in den nacht van den 14 op den 15 dezer, door de strenge koude bevangen en aan de gevolgen daarvan overleden.

Er schijnen minder gunstige berichten, dan sedert eenigen tijd, uit Afrika ontvangen te zijn. Het blad *le Touonnais*, van den 14 Januarij, behelst het volgende artikel: »De tijdingen uit Bona beginnen minder goed te luiden. Onze correspondenten spreken van ernstige misslagen, door de inlandsche regeringsmagten begaan, en indien een der brieven geloof verdient, zoo is de weg van Bona naar Constantine niet meer veilig; de Bey *Achmed* vertoont zich ook weder, om den haat der Arabieren tegen de Christenen weder aan te blazen. Al onze expeditiën hebben dezelfde afwisseling van toestand vertoond; te weten: een wapenstilstand, door eene overwinning bevochten; daarna hegane misslagen; weifeling in het uitvoeren van een plan; strijkroovers, welke men kastijden moet; vijandelijkheden, die weder eene nieuwe expeditie ten gevolge hebben. Wij hopen nogtans, dat de aankomst van den generaal *Castellane*, en het aanvaarden door denzelfden van het opperbevel over de provincie van Bona en Constantine onze zaken in dat gewest weder op eenen goeden voet zal brengen, en dat ten gevolge der maatregelen, waartoe hij bevel zal geven, de Arabieren weder bevreesd zullen worden, *Achmed* naar de nabijheid der woestijn terug zal keeren en onze nieuwe bezitting niet langer ontrust worden. — Men gelooft, dat de generaal *Rapatel*, die het bevel der troepen te Algiers gaat op zich nemen, de expeditie besturen zal, welke bij onderhandeling of met geweld Belida in bezit moet nemen en zich aldaar vestigen.”

Gedurende acht jaren hebben de lieden, welke de zaken weder tot de hoogte wenschen terug te brengen, waarop die waren vóór de omwenteling van 1830, behoudens de verandering der dynastie, pogingen aangewend, ten einde de Gedeputeerden te hewegen, om weder eene onderscheidene kleeding aan te nemen, doch zijn dezelve telkens afgewezen, of verijdeld. Thans hebben de bureaux de lezing toegestaan van een voorstel, waarbij het dragen van eene soort van medaille door de leden van de Kamer wordt veroorloofd.

Van den 21sten. Allerwegen vraagt men zich, wat er van *Hubert* is geworden, dien man van Boulogne, wiens nieuwe infernale machine, gedurende eenige dagen, zoo veel geruchts had gemaakt. De opening der Kamers heeft hem uit het oog doen verliezen, en ter naauwernood weet men thans, waar hij gebleven is. Het schijnt echter, dat hij nog altijd in de conciergerie gevangen zit, doch men

zegt, dat de instructie wegens deze zaak zeer weinig verorderd is. Hij is sedert veertien dagen niet verhoord geworden.

Intusschen zijn de meeste lieden, die als zijne medeplichtigen gevat waren, weder losgelaten.

Het Engelsche gezantschap is onlangs getuige geweest van eene daad, die in het leven van eenen Heiligen verdient voor te komen. Bij het jongste door lord en lady *Granville* gegeven bal besloot een zonderling tooneel op eene edele wijze de soiree. Een arme grijsaard zat tegen eenen hoekpaal op de straat; door het gedruisch der rijtuigen opgeschrikt, aanschouwde hij met verbazing eene zoo groote menigte schitterende koetsen met zoo veel sterk blinkend licht, hetwelk op eene geheel eigene wijze tegen den graauwenden morgenstond afstak. Hij wilde heengaan, maar de koude, de uitputting en zijn hooge ouderdom hadden zijne ledematen verstramd; hij viel op de knien en legde zijne trillende en schrompelige handen in zijne borst. »Mogt toch God,” sprak hij met zachte stem, »mij armen grijze, wien het aan alles ontbreekt, den dood toezenden!” Eene jonge dame, schoon als een engel, hoorde, in weêrwil van het haar omringend gedruisch, des ongelukkigen klagt. Zij nadert tot hem, ziet hem aan, en, daar zij hem niets te geven heeft, neemt zij eene diamanten korenaar uit hare haarvlechten en reikt dezelve den grijsaard toe. Een oogenblik daarna was zij verdwenen; maar de arme stok-oude man had nu met gevouwen handen voor de schoone hertogin van — — —

De grafstompe, op het kerkhof van Père la Chaise te Parijs, voor den staatsman *Casimir Périer*, uit het bedrag eener daarvoor geopende inschrijving opgericht, is thans voltooid. Men ziet op dit monument het meer dan levensgroot bronzen standbeeld van dien minister, omringd door de beelden van wel-sprekendheid, der regtvaardigheid en der standvastigheid.

De strenge koude treft ook hier vele slagtoffers. De Koning heeft, uit zijne bijzondere kas, fr. 12,000, ten behoeve der algemeene armen, afgezonderd. De Koningin en mev. *Adelaide* hebben daarbij ieder fr. 3,000 en de hertog van *Orleans* fr. 6,000 gevoegd. Sommigen laten niet onopgemerkt, dat, in den winter van 1829—1830, door *Karel X* fr. 100,000 tot hetzelfde einde zijn geschonken.

BELGIE.

BRUSSEL den 21 Januarij.

Aangaande den brand te Gent leest men in een Gentsch dagblad het volgende: Gent, zoowel als Parijs, Londen en Petersburg, heeft een zijner gedenktekenen door den brand zien verwoesten. Op het oogenblik dat wij dit schrijven (20 Januarij, 7 uren des morgens,) staan de kerk, het klooster der Augustijnen, benevens de fabriek van den heer *Paridant van der Waerden* in vlam. Zie hier, welke bijzonderheden wij nopens dit vreeselijk ongeluk hebben kunnen inwinnen.

De brand is dezen ochtend omstreeks 4 uren ontstaan in gezegde fabriek; zoodra de spuitgasten daarvan kennis hadden bekomen, snelden zij derwaarts; doch hunne ijverigste pogingen, om de spuiten werkzaam te houden, waren zonder vrucht; nadat dezelve gedurende een vierde uurs water hadden gegeven, moest men van dit bluschmiddel afzien, want het water bevroor in de spuiten en slangen.

Al de pogingen der brandgasten, burgerlijke en militaire overheden, gendarmerie, enz. strekten alstoen, om de belendende huizen te behouden; maar de vlammen waren reeds tot de kerk en het klooster der Augustijnen overgeslagen, zoodat men zich moest bepalen tot het redden der kostbaarste voorwerpen.

Te 7 uren des ochtends vertoonde het dak en het inwendige des kerkgebouws niets dan eene ruime vuurkol, wier vlammen in het klooster snellen voortgang maakten. De vier muren der fabriek waren alleen nog overeind; nu werd het gemakkelijker den brand binnen de fabriek, de kerk en het klooster besloten te houden; de bewoners der daaraan grenzende huizen waren reeds gevlugt, hun huisraad medevoerende of het op de kade de la Lieve nederwerpende. Omstreeks hetzelfde tijdstip stortte de toren der kerk met vervaarlijk geraas naar beneden, alles, wat zich in den weg bevond, mederukkende.

De door den plaatskommandant naar het tooneel van den brand gezondene kurassiers en andere troepen hebben gewerkt met eenen ijver, die den grootsten lof verdient.

Het is ons niet mogelijk voor alsnog meerdere bijzonderheden wegens deze bedroevende gebeurtenis te leveren.

Twee uren na den middag. Men is den brand schier meester, de pompiers geven sterk water op het gedeelte klooster, dat nog brandt.

De verbrande fabriek was eene van de grootste onzer stad en bezigde een groot aantal werklieden, die, in een zoo guur jaargetijde, thans zonder arbeid en dus zonder brood zullen zijn.

Het geheel is verzekerd bij de Brusselsche assurantie-kompagnie, genoemd die der Propriétaires Reunis, alleen de kerk was niet geassureerd.

De Augustijnen- of Stevenskerk is die, waarin zich vóór de revolutie de schoone, door *Sandarus* zoo hoog gepreze schiedrijen bevonden. Zij bevatte nog eenige der merkwaardige kompositiën van *Gasper de Crayer*. De vermaarde Gentsche veldoverste *Jan Borlunt* lag in deze kerk begraven. Deze dappere, aan het hoofd van een groot getal zijner medehurgers, droeg veel bij tot het winnen van de beroemde overwinning der gouden sporen (Juli 1302); aldus genoemd omdat 700 sporen, op het slagveld gevonden, in de Lieve Vrouwen kerk te Kortrijk werden opgehangen. Op de tombe van *Jan Borlunt* vond men het volgende grafscript: »*Johannes Jacet hic, miles fortissimus olim, de Borlunt dictus, nullo certamine victus, door Diericx aldus vertaald: Staet! Hier licht Jhan Borlunt, die op het Groeningue veldt, de Waelen slough; seght: God segene de heldt.*

Het Augustijner-klooster werd in 1299 gesticht door de milddadigheid van dat geslacht van *Borlunt*, hetwelk aan de monniken eenige om de Stevens-kapel liggende huizen afstond. De Calvinisten verkochten in 1582 deze kerk voor afbraak; doch zij werd in 1607 herhouwd.

Van den 22sten. Laatstl. Vrijdag-avond, omstreeks half elf, is het oude hospitaal in het legerkamp van Beverloo, zamengesteld uit pleisterklei, en waarin de ambtenaren der administratie, een detachement oogzieken, de magazijnen en de kapel zich bevonden, in brand geraakt. Twee uren daarna lag alles in de asch. Al de magazijnen, de comptabiliteit van het hospitaal, de directeurskas, welke hij vruchteloos trachtte te redden, alles is verbrand, ook de wapenen der zieke soldaten zijn vernield.

Men betreurt echter grootere verliezen; men heeft namelijk onder het puin vier lijen gevonden; een rapport spreekt van vijf; zes zieken zijn gekwetst; de overige 136 zieke soldaten zijn genoegzaam naakt de vlammen ontkomen.

Het is nog niet gebleken, of het vuur zich in de kamer van den directeur of in die van den apotheker heeft geopenbaard; deze twee ambtenaren hebben alles verloren; de vrouw en de kinderen van eerstgenoemde zijn in hun nachtgewaad naar de heide gevlugt. Men gelooft niet, dat kwaadwilligheid aan dezen brand schuld heeft.

De verschillende gebouwen stonden bijna gelijktijdig in volle vlam; na verloop van tien minuten was alle hulp onmogelijk en noodeloos.

's GRAVENHAGE den 21 Januarij.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 5 Januarij zijn hencemd tot leden der Evangelisch Luthersche Synode, ter vervulling der bestaande vacaturen met 1 Januarij 1838, de heeren *J. Decker Zimmerman*, predikant te Utrecht; secundus, *F. J. Domela Nieuwenhuis*, predikant te Utrecht; *G. Eckhart*, predikant te Groningen secundus, *S. Gerrits*, predikant te Deventer; *J. G. Onnen*, te Utrecht; secundus, *J. F. L. Schröder*, hoogleeraar te Utrecht, *J. Nieuwenhuis*, hoogleeraar te Leiden; secundus, *J. T. Siegel*, te Haarlem.

Bij hetzelfde besluit zijn wijders bij dezelve Synode benoemd: tot president, de heer *J. Decker Zimmerman*, predikant te Utrecht; tot vice-president, de heer *J. G. A. Sanders*, predikant te Haarlem; en tot secundus van den vice-president, de heer *G. F. Sartorius*, predikant te Amsterdam.

Uit Scheveningen verneemt men van heden, dat er eindelijk dezen morgen twee Engelsche stoombooten voor den wal gekomen zijn, welke de brievenmalen en eenige passagiers overbragten. Onmiddellijk is eene der stoombooten weder vertrokken met de brievenmaal en een groot aantal reizigers, waaronder er waren, die over land van Hamburg herwaarts waren gekomen, de andere boot blijft voor den wal liggen, om op eene latere brievenmaal te wachten. Vier vischsloepen van Middelbarnis en twee hoekers van Vlaardingen zijn ook heden morgen voor den wal gekomen, daar er geene mogelijkheid bestaat, om in de zeegeaten binnen te loopen. Een vaartuig van Vlissingen, naar hier bestemd en met oesters bevracht, is in het ijs bezet geraakt; twee matrozen zijn handen en voeten bevroren, en het vaartuig zal weg zijn; de lading is evenwel met groote moeite gelost. Men verneemt, dat, zoo de vorst blijft aanhouden, er boter, kaas, enz. van hier naar Frankrijk en Engeland zullen verzonden worden.

Van den 23sten. De inzameling, gisteren morgen door heeren gecommiteerden van de onderscheidene armbesturen gedaan, ter voorziening in de behoefte

aan brandstoffen van armen en mijvermogenen, heeft, de Koninklijke bijdrage voor deze week daaronder begrepen, opgebracht de aanzienlijke som van f 7835 - 65; terwijl bovendien in de sociëteit aan het Plein door inschrijving is bijeengebracht eene som van f 1022 - 87½, met de inzameling en verzorging van welke zich wel heeft willen belasten jonkheer *Groeninx van Zoelen*.

AMSTERDAM den 24 Januarij.

De kollekte, van stads wege op gisteren ten behoeve van de noodlijdenden in dezen winter, in al de wijken door heeren Wijkmeesters gedaan, heeft de som van *viereentwintig duizend zeventig en een halve cent* opgebracht. Wanneer men hier bijvoegt zoo vele bijzondere inzamelingen, vroeger dezen winter in sommige wijken, als anderzins, geschied, moet voorzeker deze som, bereids belagrijk op zich zelve, zeer aanzienlijk genoemd worden, en worden alzoo die menschlievendheid en liefdadigheid weder krachtadig bewezen en gehandhaafd, waarop de hoofdstad met regt bij voortdurend roem draagt.

Heden morgen is door het stoken der kachels in de Assisen-zaal van het Paleis van Justitie brand ontstaan in het bovenste gedeelte des gebouws, welks onberekenbare gevolgen echter door tijdige ontdekking en doelmatige middelen voorgekomen zijn. De zitting van het Hof is echter ten gevolge van dit ongeval naar het lokaal der Correctionele Regthank overgebracht.

De Fransche post van j.l. Maandag is niet aangekomen, en in de Belgische dagbladen vinden wij geene tijdingen van belang. Slechts heeft Zondag avond in het cirque van *Loisset* te Brussel het droevige toeval plaats gehad, dat een soldaat, in de pantomime *de Dood der Grieken* figurende, bij het stormloopen is doodgeschoten geworden. Daar volgens hunne rol verscheidene soldaten als gesneuveld moesten blijven liggen, werd het ongeval schier door het publiek niet opgemerkt. Alleen een der kunstrijders van het cirque bespeurde bloed, uit eene kwetsuur aan het hoofd van den ongelukkige voortkomende, en droeg hem achter het toneel. Twee zich in de zaal bevindende, geneesheeren werden geroepen, doch alle hulp was vergeefs, de soldaat was op den slag dood gebleven.

Bij de lijkschouwing werd bevonden, dat de knop van eenen laadstok den ongelukkige achter in het hoofd was geschoten. De geweren der militairen zijn terstond door eenen officier van wapening, die zich op het oogenblik van het toeval in het cirque bevond, geïnspecteerd geworden. Alle laadstokken waren compleet. De procureur des konings, de generaal *Busen* en een politie-commissaris hebben zich daags daaraan in het cirque vervoegd, om onderzoek naar de oorzaken van dit ongeval te doen.

Onze Parijssche correspondentie van eergisteren, *per estafette* ontvangen, levert ons berichten uit Madrid, van den 18 dezer, meldende, dat in de laatste dagen onderscheidene zamenkomsten van leden der beide kamers hadden plaats gehad, waarbij ook de ministers tegenwoordig waren, en waarin is besloten een formeel aanzoek te doen bij het Fransche gouvernement tot het verleenen van eene meer openlijke, onbedekte coöperatie.

ROTTERDAM den 22 Januarij.

HH. KK. HH. de prinsen *Willem* en *Alexander* en prinses *Sophia* zijn Zaterdag ochtend alhier uit 's Hage aangekomen en aan *Hendriksens New Bath-Hotel* afgestapt, ten einde getuigen te zijn van de ijsvreugd op de Maas. Hoogstdezelven zijn, na eenige uren vertoeven, naar de residentie wedergekeerd.

Met welgevallen is door de jeugdige prinses het verzoek van een' onzer stadgenooten aangenomen, om een te bouwen fregatschip naar haren naam te mogen noemen, tot een aandenken aan hare wandeling op de bevrozene oppervlakte der rivier.

Ontelbaar was de menigte menschen, die gisteren op de Maas gezien werden, waaronder vele vreemdelingen uit de naburige steden, die het ijsvermaak herwaarts had gelokt.

Van den 23sten. Sedert eenige dagen levert onze rivier de Maas wedegeen dier verschijnsels op, welke men maar zeer zelden ziet. De rivier voor de stad heeft eene dikte van bijna één' Rijnlandschen voet, en heeft meer het aanzien van een dorp, waar een feest gevierd wordt, dan van een water, dat in de geheele wereld beroemd is. Men ziet voor het Nieuwe Hoofd niet eenige tentjes, maar eene geheele straat met koffijhuizen, broedertjes-, wafel-, koek-, galanterie- en andere kramen, de meeste met opschriften en Nederlandsche vlaggen. Eenige zeer fraaie tenten geven het aanzien van een kamp. Zondag j.l. tusschen 2 en 3 uren, rekent men, dat op eens ruim *twintig duizend* menschen op het ijs voorbij de Boompjes wandelden, waarbij duizenden schaatsenrijders en wel honderd narren-, bak- en andere sleden, waaronder extra fraaie met twee paarden bespannen. De toevloed der vreemdelingen uit de residentie en omliggende steden was zoo groot, dat men dezen dag met eene Zaturdagsche kermis konde vergelijken. Aan eenige poorten, waar stalhouders wonen, was bijna door de menigte rijtuigen niet door te komen. De aanblik is waarlijk merkwaardig en aangenaam. Heeft men zich met wandelen verlustigd, dan wordt de aandacht gevestigd op de ijszeilschuitjes, welke als een bliksem heen en weder vliegen. De liefhebbers van visschen gaan naar de spieringtenten; doch vooral wordt de opmerkzaamheid getrokken door den moeilijken arbeid, waarmede men zich thans bezig houdt, om het fraaie ingevrozen schip, *Rhœn en Pendrecht*, door het een voet dikke ijs, in de haven te brengen. Zoo als gezegd is, konde men niet alleen alle ververschingen bekomen, maar ook goede diners en soupers, en zich met allerlei spelen verlustigen. Om op de Maas te komen, betaalt ieder persoon 1½ cent voor de armen, ende ontvangst moet Zondag j.l. bijna f 500 geweest zijn. De koude is hier 4 graden sterker, dan te Amsterdam geweest, namelijk, 4 graden onder nul, naar *Fahrenheit*.

Te Leeuwarden is door *Antonius Akker*, guardinier achter de Hoven, huiten die stad, op den 13 dezer geschoten een arend van ruim twee Nederlandsche ellen vlugt, nadat deze roofvogel gedurende drie dagen van tijd tot tijd te vergeefs getracht had zich meester te maken van hoenders uit een van latwerk vervaardigd hoenderhok, staande naast eene bewoonde behuizing.

LEIDEN den 23 Januarij.

De algemeene buitengewone kollekte, in gevolge de Publicatie van den 18 dezer maand, ten behoeve der algemeene armen, op gisteren alhier gehouden, heeft, na aftrek van eenige geringe daarop gevallen kosten, zuiver opgebracht de aanzienlijke som van *zesduizend zeshonderd tweeëntwintig guldens zessenzeventig en een halve cent*; benevens acht wollen dekens, 75 koppen grutten, 300 koppen erwten en 100 brooden; welk een en ander dadelijk onder de gesubsidiëerde Armbesturen, in evenredigheid van het getal der gedeeltes, is verdeeld geworden.

ZACHARIAS is plotseling uit de Stad gegaan en heeft den groet te huis gelaten aan THijs, DEN OUDEN ZEEROB. Zijne huisgenooten hebben in zijn vertrek geene brieven of papieren gevonden, maar zijn Bijbel lag opgeslagen bij I Corinth. XIII.

LIEFDADIGHEID IN NEDERLAND.

Niet zelden gebeurt het, dat vreemdelingen den Nederlander van karigheid beschuldigen; dat zij in hem alleen den koopman zien, tuk op winst, den mensch niet gadeslaande. Doch hoe vele voorbeelden vindt men niet in de geschiedrollen des vaderlands opgeteekend, die voldingend bewijzen, dat liefdadigheid een hoofdtrek is in het karakter van onzen landaard; niet alleen in vroegere dagen, maar ook in onzen leeftijd. Woedde immer eene ziekte, rigtte immer eene overstroming verwoestingen aan, bragt nimmer een strenge winter gebrek en ellende te weeg, of maatschappijen en bijzondere personen sloegen de handen ineen om te helpen, waar zulks noodig was? Zelfs de dienstbode zonderde iets af van zijn karig loon, om in de behoeften van zijnen verarmden natuurgespoot te voorzien; hoe vele voorbeelden zoude ook deze winter niet kunnen opleveren, om dit te staven! En niet alleen in tijden van bijzonderen nood opent de meer goeode zijne milde hand voor den hulpbehoevenden, maar men vindt voorbeelden, dat uren aan vermaak en uitspanning gewijd steeds dienstbaar worden gemaakt tot ondersteuning der lijdende menschheid: zoo vindt men, in meer dan éene stad van ons vaderland, gezelschappen van jonge dames, die gedurende het geheele jaar, op hare kransjes, kleedingstukken vervaardigen, om in den winter aan de armen te worden uitgereikt; de eene leest alsdan iets voor uit eenig nuttig boek, terwijl de andere, aandachtig luisterende, vlijtig werken, vreezende door minder ijver den armen hun wettig eigendom te rooven. Zoo dienen deze gezelschappen tot veredeling van verstand en hart niet alleen, maar zijn ware oefenscholen van liefdadigheid. Nederlanders! uw handel moge niet de handel zijn uwer Voorvaderen; het Vaderland moge groote offers van u vorderen — gij hebt zonen en dochteren rijk in deugden!

GRONINGEN den 25 Januarij 1838.

W.

De verschillende jaargetijden bieden den mensch bij iedere verschijning hunne genoegens aan; dan ook uit den zoo verkwikkelijken Zomer overgeplaatst in den barren Winter, heeft ook de laatste aanspraak op genot.

Dit mogt ook in die overeenstemming Groningers ingezetenen ten deel vallen. De strenge Winter, wiens elementaire magt haren geduchten schepter heden zwaait, vond een' edelen wederstand. Het was aan de Zonen van *Minerva* en *Apollo* vergund, door goddelijk gevoel de edele taak van wel te kunnen doen te volbrengen.

Een Wedloop op Schaatsen op het ijs door die jongelingen uitgezocht en door aanhoudende vorst alzoo hun verlangen bekroond ziende, deed onder aanzienlijke belooning eene menigte van alom naar Gruno's wallen streven; tevredenheid en vergenoegen was hunne belooning.

Dan dit konde hun gevoel niet verzadigen in dit strenge jaargetijde (anderen ten voorbeelde); noch hetzelfde, noch felle vorst, noch snerpande nachtkoude, niets ontziet die edele, gevoelvolle jongelingschap in het volbrengen hunner voorgenomene taak. Zelve omgord met het zoo verlangd wordende deksel, doorzoeken zij de schamele verblijfplaatsen der armoede, waar ellende heerscht, *om wel te doen!* Niets is hun te veel; zij gevoelen in hunne jeugd, wat het is mensch te zijn, om den ouderdom te hulp te snellen, en alzoo *wel te doen* was hun genot.

Als tolk eener dankbare familie, verzoek ik voor het bovenstaande een plaatsje in het Mengelwerk van uw veelgeacht Dagblad.

H.

Het genot, om edelmoedige daden te doen kennen, is en blijft een waar genoegen; — het kan dus voor hen, die zoo gaarne deel willen nemen in ellende, niet onaangenaam zijn te vernemen, dat in deze oogenblikken door de Onderofficiëren bij het Dépôt der 8ste Afdeeling Infanterie eene som van f 15, en door de gezamenlijke Korporaals en Soldaten bij gezegd Dépôt ongeveer f 50 is opgebracht, ten behoeve der noodlijdenden in deze Stad.

Vereerend is deze daad voor die braven, welke op het altaar der menschenliefde het hunne hebben bijgebracht, en hoe veel te aangenamer is zulks niet, daarenboven, dat hun edelmoedig gedrag anderen ten voorbeelde blijve verstrekken.

REDEVOERING van den Heer STAR BUSMANN, uitgesproken in de Zitting van den 18 December 1837, bij de beraadslaging over de wet omtrent de ligting der Nationale Militie over 1838.

EDEL MOGENDE HEEREN!

De ontwerpen van wet, door de regering aan deze vergadering aangeboden, worden steeds met de meeste zorg en naauwgezetheid in de afdeelingen onderzocht; — de gronden van goed- of afkeuring worden of breedvoerig uiteengezet of met een enkel woord aangeduid, naar mate het onderwerp meer of minder nieuw is en alzoo meerdere of mindere stof tot uiteenlopende beschouwingen oplevert.

Van daar, dat de openlijke beraadslagingen gewoonlijk weinig nieuws bevatten voor hen, die aandachtig den loop der zaken hebben nagegaan en met naauwgezetheid overdacht, en van daar tevens, als bij wettige gevolgtrekking, dat de discussien zelden eenig gewigt in de schaal leggen of iemand overreden.

Dit belet intusschen niet, dat het oorbaar kan zijn, van tijd tot tijd het woord te vragen, hetgeen altoos dat nut hebben zal, dat onze lastgevers daardoor, des verkiezende, bekend kunnen worden met de gronden, welke ons votum bepalen.

Uit dat oogpunt gezien, zij ook mij thans de eer vergund eenige oogenblikken tot U Ed. Mog. te spreken; — ik zal te korter kunnen zijn, omdat het mij niet lust op nieuw in breedsprakige beschouwingen te treden over de letter of den geest der grondwet, met betrekking tot de onderwerpelijke stof, en ik integendeel slechts een paar, voor mij althans gewigtige, bezwaren in het midden wil brengen.

De gewone inkomsten van den Staat dekken de behoeften niet: — ziet daar de regtmatige klage, duizendwerf luide herhaald, tienduizendwerf in stilte beaamd — nimmer, naar mijn gevoelen, voldoende weersproken. — Zal ik nu, door mijne stem aan de wet in beraadslaging te geven, alweder een bezwaar op de schatkist leggen, zonder mij af te vragen, of dat bezwaar niet verminderd zou kunnen worden? — Ik kan er noode toe besluiten.

Te voren, ja, deed ik het, ik gaf mijne stem aan het ontwerp van wet op de ligting der nationale militie in 1837, in de stille hoop, dat de kosten zouden kunnen bestreden worden uit de gewone begroting van oorlog, maar in het voorjaar heb ik eene wet zien voordragen tot eene zeer aanzienlijke aanvulling der oorlogs-uitgaven: ik heb toen gemeend dezelve te moeten afstemmen, edoch de meerderheid der kamer wilde het anders.

Intusschen zal het aanstaande voorjaar al weder gelijksoortige wet aanbrengen: Zal het cijfer geringer zijn? — De vrees, voor eene ontkennende beantwoording dezer vraag, weegt bij mij zwaar, Ed. Mog. Heeren! — zeer zwaar.

Nu valt het niet tegen te spreken, dat de voorgestelde hepaling van het contingent van 1 man op de 300, in plaats van op 500 zielen, eenen merkbaaren invloed op de kosten moet hebben en dit is dan ook door de regering (op de vierde bladzijde der antwoorden) niet ontkend. Wat men daarvan dan ook zegge, of men al twistte over het minder of meerder drukkende van het bezwaar, een bezwaar is en blijft het altijd, het ligt in den aard der zaak, en ik ben nog niet overtuigd, dat er overwegende redenen bestaan, om het voorbij te zien.

Ik wenschte dus in de eerste en voornaamste plaats vermindering van het contingent en zulks te meer, dewijl men daardoor het leger niet berooft van geoefende manschappen, die men, wegens hunne verkregene ondervinding op hooger prijs moet stellen, maar in tegendeel de noodzakelijkheid vermijdt, om zoo vele jongelingen, die nog niet bestand zijn tegen de vermoegeuissen van de dienst, met een korter of langer verlof naar huis te zenden.

Wel is het mij bekend, Ed. Mog. Heeren! dat hierop door de regering wordt geantwoord, dat men door vermindering van het contingent aan de ligting van 1838 meer voordeelen zoude toekennen, dan in de zeven voorgaande jaren aan eenige der vorige ligtingen is toegestaan geworden — doch ik veroorloof mij, met bescheidenheid, het voldoende van deze reden te betwijfelen, — immers, ik vraag het met vertrouwen: kunnen de vroegere ligtingen zich op een verkregen regt beroepen, en daaruit met goed gevolg de vordering ontleenen, dat de ligting van 1838 op dezelfde leest blijve geschoeid; met andere woorden, dat hetzelfde contingent worde gevraagd? Zoo ja! dan is alle hepaling van deszelfs heugroothed voortaan overbodig en men kan eens voor altijd vaststellen, dat er steeds van de 300 zielen één man zal worden opgeroepen, zonder dat het in het vervolg noodig zal zijn, jaarlijks op dit onderwerp terug te komen.

In de tweede plaats is er door schier alle afdeelingen aangedrongen op het ontslag van meerdere ligtingen der militie, welke manschappen vijf jaren en meer hebben gediend, ten einde alzoo langzamerhand de terugkomst voor te bereiden tot den gewonen staat van zaken en daardoor, zoo wel het individueel belang der ingezetenen, als dat der nijverheid in het algemeen te bevorderen.

De regering heeft gemeend, ook aan dit verlangen niet te kunnen voldoen, omdat de aan hare zorg toevertrouwde belangen van 's Rijks verdediging het niet schijnen te gedoogen.

Ik ontveins niet, dat deze beweegreden in staat zoude zijn geweest op mij eenen onuitwisbaren indruk te maken, zoo zij herustte op meer bepaalde daadzaken, en men het eenigermate voor bewezen konde houden, dat er eene regtmatige, hoe dan ook verwijderde, vrees voor oorlog bestaat.

Maar niets van hetgeen ik zie of hoor, van welken kant of uit welke bron mij medegedeeld, schijnt die vrees de wettigen; en moge al de beëindiging der geschillen met België nog verwijderd zijn, niets doet mij duchten, dat dezelve door het zwaar alleen zullen kunnen en moeten worden beslecht. Het komt mij in tegendeel voor, dat de overeenkomst van Mei 1833 en de staatkundige toestand van België in het algemeen, in verband met den uitgedrukten wil van invloedrijke mogendheden, ons daarvoor genoegzaam waarborgen.

Ik durf dan ook mijne stem aan deze wet weigeren, en mijn tegenstand spruit voort uit het innig besef, dat bezuiniging eene eerste en onmiskenbare behoefte is voor de natie, en dat, zoo lang wij geene afdoende besparingen in de uitgaven voor 's Rijks verdediging kunnen brengen, al het overige van weinig beteekenis — van luttel waarde is, en het niets afdoet eenige weinige duizende guldens te weigeren, die wellicht van de begroting kunnen worden geschrapt.

Ook ken ik mij vrij van alle ongenoeidheid, om het onschathare vaderland in eenen hehoorlijken staat van verdediging te houden, dit kan voorzeker mijne bedoeling niet zijn; doch ik wenschte de verdedigings-middelen zoodanig gewijzigd te zien, dat wij nu bezuinigen en besparen, wat bezuinigd en bespaard kan worden, opdat wij, is het nood, nog lang, zeer lang zullen kunnen volharden en bereid zijn tegen den dag des gevaars, die eenmaal kan aanbreken; want op dien dag zal er meer gevorderd worden dan alleen wapenen van ijzer en metaal — eene niet uitgeputte schatkist zal het hare toebrengen, om den evenaar te doen doorslaan — wel ons, indien wij dan ook van financiële wapenen een ruim gebruik kunnen maken, en wee daarentegen, zoo wij ze nog smeden moeten! —